ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΣΤΗ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑ

Τοῦ κ. Β. Α. ΓΚΟΡΤΖΗ

Τὰ περάσαμε τὰ Χριστούγεννα καὶ στὶς προφυλακὲς μιὰ φορά. Ἦτανε ἡ παραμονὴ καὶ μὲ τὸ Ζον Σύνταγμα εἴμαστε στὶς Μανωλιάσσας τὸ βουνό. Εἴχαμε δώδεκα ἡμέρες ταμπουρωμένοι ἀπίσω ἀπὸ τὶς ξηρολιθιὲς ποῦ σηκώνουν οἱ χωρικοὶ στὰ βουνὰ γιὰ νὰ κλείνουν τὰ κοσκοτόπια τους. Αὐτὲς οἱ ξηρολιθιὲς ποῦ μᾶς φύλαξαν στοργικὰ καὶ τὸ μέσα ἡ πολιορκία τῶν Γιαννίνων, ἔκλειν τὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνα, ἤτανε καὶ ἐκείνη τὴ νύχτα γιὰ κάθε στρατιότη ἡ φιλόξενη γωνίτσα ποῦ θὰ μὲ πέρναγε τὴ μεγάλη γιορτὴ τῆς Χριστιανοσύνης

Ὅλο τὸ Σύνταγμα στὶς προφυλακὲς ἐκεῖνο τὸ βράδυ τῆς παραμονῆς, γιατὶ τὸ ξέραμε καλὰ αὐτό, ἤτανε παλαιὰ ἱστορία, πῶς τὶς μεγαλύτερες ἐπιθέσεις των τὶς κάνανε οἱ Τοῦρκοι ὅταν εἴχαμε μεγάλες γιορτές, γιατὶ πιστεύανε πῶς θὰ μᾶς βρίσκανε νάχουμε παραμελήσει τὰ μέτρα ἀσφαλείας καὶ πῶς θὰ τὄχαμε ἀφήσει στὸ γλέντι.

Ἀπὸ νωρὶς ὅλη τὴν ἡμέρα χιόνιζε ἀδιάκοπα μὲ μεγάλες καὶ ἄφθονες παπλαμοῦδες. Ὅλος ὁ τόπος ἤτανε κάτασπρος. Ἡ Ὀλίτσκα εἶχε γενεῖ στὸ χιόνι. Τὰ βουνὰ τῆς Ἀγορᾶχης τῆς Μανωλιάσσας καὶ τῆς Τσούκας εἴχανε μισὸ μέτρο στιβαγμένο τὸ χιόνι. Τὸ τρομερὸ Μπιζάνι φαινότανε σὰν ἕνα πελώριο αὐτὶ μέσα στὸν κάμπο ποῦ κι' αὐτὸς ἤτανε κάτασπρος σὰν πιάτο. Πέρα ἀκρυὰ τὸ Μιτσκέλι κάτασπρο μέχρι κάτω τὴ λίμνη ποῦ φαινόταν αὐτὴ γκρίζα καὶ ἀκίνητη.

Τὸ μάτι δὲν ἔβλεπε τίποτα ἄλλο τὸ ἕνα κάτασπρο ἀπέραντο σεντόνι ἀπλωμένο προσεκτικὰ ἀπάνω ἀπὸ τὴ φύση, καὶ τὸ ἀνθρώπινο ἀφτὶ δὲν ἔκιανε οὔτε ἕνα θόρυβο οὔτε ἕνα ψίθυρο ἀπὸ πουθενά. Μιὰ ἀπέραντη σιωπὴ στὴν ἔκτασι ἐκείνη ποῦ βάραινε καταθλιπτικὰ στὴν ψυχὴ μ' ἕνα φόβο μυστηριώδη καὶ ἀβεβό.

Μέσα στὴν ἀπέραντη ἐκείνη ἀσπράδα, τὴ μονοτονία τοῦ λευκοῦ ἀκόπταν μοναχὰ κάτι σκοτεινὲς γραμμὲς πίσω ἀπ' τὶς ξηρολιθιές. Ἤτανε αἱ γραμμὲς τῶν φαντάρων ποῦ συμμαζεμένοι καὶ τυλιγμένοι μέσα στὶς κουβέρτες τους καὶ στὰ πάτσκηνα μὲ τὸ ντουφέκι στὸ χέρι κλάγανε στὶς προφυλακές. Λίγο πιὸ πίσω καμμιὰ διακοσαριὰ μέτρα δύο τάγματα ἐφεδρεία ποῦ μόλις εἶχαν ἀνεβῆ μὲ μιὰ μοῖρα ὀρειβατικὸ πυροβολικοῦ, καθαρίζανε ἀπὸ τὴ περιωρισμένη ἔκταση τὸ χιόνι γιὰ νὰ στήσουν πρόχειρα ἀντίσκηνα καὶ νὰ περάσουν ὅπως—ὅπως τὴ νύχτα. Φωτιὰ πουθενὰ καμμία, γιατὶ ἤτανε φόβος μήπως ἀπὸ τὴ φωτιὰ στὸν κάμπο ἀρχίσει τὸ Μπιζάνι νὰ ἀρίχνῃ μὲ τὰ κανόνια του.

Ὅταν τὸ πυροβολικὸ μας ἔστησε τὰ κανόνια του ἕτοιμα γιὰ τὴ βολή, ἔρχισε ὕστερα νὰ στήνῃ μιὰ νοσοκομακὴ σκηνὴ πίσω ἀπ' τὰ βλητόρια του. Αὐτὴ ἡ δουλειά, μᾶς φάνηκε λίγο περίεργη. Τί ἤθελε μιὰ νοσοκομακὴ σκηνὴ ἐπάνω στὶς προφυλακές; Ὁ ταγματάρχης τῶν προφυλακῶν ἔστειλε ἕνα δεκανέα γιὰ ἐρώτησι. Σὲ λίγο μάθαμε ὅτι θὰ χρησιμεύνε γιὰ ἐκκλησιὰ ἡ σκηνὴ καὶ πῶς ἐκεῖ μέσα τὰ ξημερώματα ὁ παπᾶς τοῦ Συντάγματος θὰ ἔψαλλε τὴ λειτουργία τῶν Χριστουγέννων.

Αὐτὸ διεδόθηκε ἀπὸ στόμα σὲ στόμα καὶ τοὺς ἠλέκτρισε ὅλους σὲ μέρος ἀπίστευτο. Τὸ ἔχω προσέξει πολλὲς φορὲς αὐτὸ στὶς ἐκστρατεῖες, μόνος τρόπος γιὰ νὰ καταλάβῃ ὁ στρατιώτης τὶς καλὲς μέρες εἶνε ὅ,τὶ πατροπαράδοτα ἔθιμα τῆς πατρίδος του νὰ τοῦ δώσῃς τὰ μέρη τὰ τηρήσῃ εὐλαβικὰ καὶ στὰ ἀπόκρυμνα βουνὰ ποῦ τυχαίνει νὰ πολεμάκεται κατὰ τὸν πόλεμο.

[illegible] κλησίτσα, ἕνας ἀ[illegible] εἰκονοῦλες, [illegible] ψαλτάρι καὶ [illegible]

[illegible] ἐπιφραγίσῃς τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως πρὸς τὸ ἔργον του καὶ ἡ μόνη ἠθικὴ ἀμοιβὴ διὰ τοὺς μόχθους τοὺς ὁποίους ὑπέστη ἀφοσιωθεὶς ὁλοψύχως εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ διὰ τὴν λαμπρὰν συμβολήν του εἰς τὸν φιλολογικὸν ἀμητὸν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

μᾶς ἔκαμε νὰ νοιώσουμε πῶς ὁ Θεὸς ἤτανε ἐκεῖ κοντά μας, ἐπάνω στὰ χιονισμένα βουνά, μαζὶ μὲ μᾶς καὶ ἐκεῖνος προστάτης καὶ φίλος μας στὶς κακουχίες καὶ στοὺς κινδύνους.

Ὅσο καὶ ἂν θὰ ζήσω, πιστεύω, πῶς ποτὲ δὲν θὰ ἰδῶ τὸν Θεὸ τόσο σιμά μου, τόσο σύντροφό μου, ὅσο τὸν εἶδα ἐκείνη τὴ χιονισμένη βραδυὰ ἐπάνω στὶς Μανωλιάσσας τὸ βουνό.

Ἐκεῖνος ὁ ξύλινος σταυρὸς μὲ μιὰ δύναμη θαυμαστὴ πέταξε τὴ μελαγχολία καὶ τὴν ἀπογοήτευση ἀπὸ τὴν ψυχὴ ὅλων μας. Οἱ ἀκίνητες σκοτεινὲς γραμμὲς ποῦ ξεχώριζαν πίσω ἀπὸ τὶς ξηρολιθιές, ἄρχισαν νὰ ζωηρεύουν καὶ νὰ κινοῦνται σὰν τὸ φίδι ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὴ νάρκη σὰν τὸ πληγωμένο ποταμάκι ποῦ ἀρχίζει στὶς πρῶτες θερμὲς ἀχτίνες τοῦ ἥλιου νὰ γοργοκυλᾶ μὲ τὸ χαρούμενό του κελάρισμα.

Ρὲ παιδιὰ Χριστούγεννα ἔχουμε τὸ ἐρχάσατε;

Ἀλλὰ τώρα ἤτανε περιττὸ νὰ τοὺς τὸ πῇ ἄλλος, ὁ καθένας τὸ καταλάβαινε μόνος του. Ἡ πανένια ἐκείνη ἐκκλησίτσα μίλησε σὰ μανοῦλα στοργικὴ στὴν ψυχὴ ὅλων τῶν παιδιῶν.

Τώρα ἄλλος πλενότανε μὲ χιόνι, ἄλλος ξεριζότανε, ἄλλος ἔβγαζε ἀπὸ τὸ γυλιό του κανένα καθαρὸ πουκάμισο καὶ τὸ φοροῦσε, ἄλλος ἔξυνε μὲ μιὰ πέτρα τὶς λάσπες ἀπὸ τὰ παπούτσια του καὶ ὅλοι μαζὶ χαρούμενοι, καλόκαρδοι, γελαστοί, ξέγνοιαστοι, ἄρχισαν νὰ ξεχνοῦν καὶ τὸ χιόνι καὶ τοὺς Τούρκους καὶ τὸν ἄγριο πόλεμο.

Σιγὰ σιγὰ παρουσιάστηκαν καὶ πέντ' ἕξη ὀμάδες μὲ σουράβλια καὶ κλιρίνα καὶ ἄρχισαν νὰ λένε τὰ Χριστούγεννα παραμορφωμένα κάπως ἐπὶ τὸ πολεμικώτερον:

«Καλὴν ἑσπέραν Γιάννηδες, κι' ἂν εἶναι ὁρισμός σας
Χριστοῦ τὴ θεία γέννηση νὰ πῶ στ' ἀντίσκηνό σας
Χριστὸς γεννᾶται σήμερον Ἐν Βιθλεὲμ τῇ πόλει
Κι' ἀπὸ τὸ χιόνι ξύλιασαν οἱ Γουρνουμίτες ὅλοι
Ἐν τῷ σπηλαίῳ τίκτεται ἕνας μικρὸς Χριστὸς
Κι' ἐγὼ γιὰ σὲ Πατρίδα μου φιλάω ἐδῶ πιστός».

Πέρασαν ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἀξιωματικούς. Ὁ Συνταγματάρχης, ὁ μακαρίτης Γ. ἀνακίτσας μόλις τοὺς εἶδε ἐνθουσιάστηκε.

—Μπράβο παιδιά μου, μὲ κάνατε νὰ καταλάβω Χριστούγεννα! Καὶ ἄρχισε σὰν παιδὶ νὰ τραγουδᾷ μαζὶ τους χτυπῶντας μιὰ κατσαρόλα μὲ τὸ σπαθί του.

Ἔπειτα διέτοξε συγκέντρωση τῶν ταγμάτων ἐφεδρείας καὶ τῆς μοίρας πυροβολικοῦ, εἰς πυκνὴν διάταξιν. Ὅταν συγκεντρωθήκανε ἔβγαλε τοὺς αὐτοσχεδίους μουσικοὺς μὲ τὰ σουράβλια καὶ τὰ κλαρίνα στὴ μέση, ἀνέβηκε κι' αὐτὸς σὲ μιὰ πέτρα καὶ ἐφώνοξε.

—Παιδιά μου ὅλοι μαζὶ θὰ ποῦμε τὰ Χριστούγεννα. Ἐμπρὸς μάρς!

Καὶ τότε σηκώθηκε στὸν οὐρανὸ μιὰ φωνὴ πραγματικὰ μυριόστομη. Τρεῖς χιλιάδες ἄνθρωποι ἐπάνω στοὺς χιονισμένους βράχους τῆς Μανωλιάσσας ἀνέπεμψαν τὴν ὡραιότερη προσευχὴ ποῦ ἄκουσα στὴ ζωή μου.

«Χριστὸς γεννᾶται σήμερον ἐν Βιθλεὲμ τῇ πόλει».

Καὶ σὲ κάποια στιγμὴ ἀκούστηκε ἕνας ἀντίλαλος ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὶς ξηρολιθιές. Ὅλο τὸ τάγμα τῶν προφυλακῶν ὄρθιο συνόδευε τὸν ὡραῖο καὶ χαρούμενο ψαλμὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ Τοῦρκοι ποῦ ἤταν ἀπέναντί μας ξεπετάχτηκαν ξαφνιασμένοι καὶ μερικὰ κεφάλια βγῆκαν ἀπ' τὰ ταμπούρια γιὰ νὰ ἰδοῦν τὴ τρέλλα πάθανε οἱ γκιαούρηδες καὶ τραγουδᾶν μὲς τὸ χιόνι. Μιὰ ὁμοβροντία ὅμως ἀπὸ τὶς προφυλακὲς καὶ τὰ κεφάλια κρύφτηκαν πάλι.

Σιγὰ σιγὰ ἔπεσε τὸ σούροπο. Ἡ νύχτα ἁπλώθηκε θεοσκότεινη ἀπὸ πάνω. Καὶ τότε μὲς τὴ σκηνή—ἐκκλησία—φάνηκε ἕνα ἀμυδρὸ φῶς ὅσο ἡ νύχτα δυνάμωνε τόσο ἐκεῖνο ἔφεγγε ζωηρότερο. Ἤταν ἕνα λάμπα καὶ τὰ κεράκια ποῦ βάρη ἐν ἐκκλησίτσα ποῦ φαιαὐτοθυσένα ἅγιο φῶς μὲς τὴ μοδοξασίν ἕνα ἄστρο τῆς Βιθλεέμ. Ἐστὰ χιονισμένα βουνά, καὶ καλλιτεχνὸ τὸ ἄστρο ὅλη τὴ γοτεχνικῶν ἄγγελε ἡ ψυχὴ τοῦ τὸν μεγάλον τοῦ ἀμπήκαμε ἐκεῖ φυσικὸς καὶ ἀπέριττα γιὰ λίγα

Ο ΚΑΖΑΜΙΑΣ ΤΩΝ "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ" ΤΟΥ 1934

Ἰανουάριος

Ὁ μὴν οὗτος εἶνε ὁ πρῶτος μὴν ἑκάστου ἔτους, ἔχων 30 καὶ μίαν νύκτας καὶ ἰσαρίθμους ἡμέρας. Ὁ ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τὸν Ὑδροχόον, δι' ὃ καὶ τυγχάνει ὁ πλουσιώτερος μὴν εἰς χιόνας. Τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας τῆς πρώτης τοῦ μηνὸς ἀφικνεῖται καὶ ἐνταῦθα ὁ Ἅγιος Βασίλειος, ὅστις ὅμως ἐφέτος δὲν ἔρχεται ἐκ Καισσαρίας ἀλλὰ μέσῳ Ἀλβανίας καὶ τοῦτο ἵνα μεσολαβήσῃ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν Ἑλληνοαλβανικῶν σχέσεων!... Εἰς χείρας του δὲν κρατεῖ ὅπως ἄλλοτε χαρτὶ καὶ καλαμάρι ἀλλὰ κοντοίνες πολλὲς μὲ τὰς ὁποίας σκορπίζει πρὸς ὅλας ἀδιακρίτως τὰς διευθύνσεις τὴν Τύχην καὶ τὴν ἐπάρατον Ἀτυχίαν, τὴν ἐπιλεγομένην ἐν προκειμένῳ «χασούραν», συνεπείᾳ τῆς ὁποίας κάποιος φίλος μας ὑποστὰς τοιαύτην Χασούραν μετωνομάσθη ἀρχικῶς μὲν Χασούρας βραδύτερον δὲ χάριν εὐφωνίας Μασούρας καὶ διότι πῆγε κι' αὐτὸς «χαμένος σὰν τὸν Μασούρα». Κατὰ τὸ τρίτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς ἡ χιὼν πίπτει ἀνηλεῶς χωρὶς νὰ ἐσυμπίπτει καὶ πτῶσις τῆς τιμῆς τῶν ξυλανθράκων. Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον θὰ διενεργοῦνται αἱ Δημοτ. ἐκλογαὶ ἐὰν ἡ ἀντιπολίτευσις καὶ ἡ Γερουσία δὲν ἐπέμενον εἰς τὸν.. χωρισμὸν τῶν συνοικισμῶν... Τὴν 13 τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτὴν τῆς Ἁγ. Ἑκμεταλλεύσεως ἑορτάζουν οἱ ἀνθρακέμποροι. Τὴν 21 ἑορτὴν τῆς Ἁγ. Ἀδιαφορίας δὲν ἑορτάζει οὔτε δέχεται ἐπισκέψεις ἡ κ. Ἀστυνομία καὶ ὁ κ. Ἀστυΐατρος. Καθημερινῶς εὑρίσκονται εἰς τὰ πεζοδρόμια ξεπαγιασμένοι συμπολῖται, κατὰ τὴν νεκροψίαν τῶν ὁποίων διαπιστοῦται ὅτι εἶχον νὰ φάγουν ἀπὸ δεκαπενθημέρου. Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ μηνὸς τούτου, χάρις εἰς τὴν σοφὴν εἰσήγησιν τοῦ μοιράρχου Γυπαράκη δι' ἧς **«...ἐὰν θέλομεν τὴν ἀποτελεσματικὴν καταπολέμησιν τῆς ληστείας πρέπει νὰ φονεύσωμεν ὅλους τοὺς μανδρόσκυλλους...»** συλλαμβάνονται οἱ λησταὶ Τσουμαναῖοι...

Φεβρουάριος

Ὁ μὴν οὗτος ἀφιχθεὶς κατέλυσεν εἰς τὴ Χάνι τῆς Καλούτσιανης καὶ τοῦτο διὰ λόγους οἰκονομίας καθόσον, εἶνε ὁ πτωχότερος πάντων τῶν μηνῶν!... Κατὰ τοῦτον ὁ ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τοὺς Ἰχθῦς, οἵτινες εἶναι ὡς γνωστὸν ἄφωνοι, ὀλιγώτερον ὅμως τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἀντιπροσώπων μας, καὶ οἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὴν Σκάλαν ἀντὶ 40 δρ. κατ' ὀκᾶν. Ὁ μὴν οὗτος εἶνε ἀφιερωμένος εἰς τοὺς ἐκκωφαντικοὺς ἔρωτας τῶν ἐλουροειδῶν οἰκιακῶν τετραπόδων τὰ ὁποῖα ἐχάλασαν τὴν κεραμοσκεπῆ σκέπην ἀξιοτίμου συμπολίτου μας τοῦ ὁποίου ἡ συζυνικὴ παστὰς εἶνε καὶ αὐτὴ πρὸ πολλοῦ χαλασμένη ὄχι ὅμως ἀπὸ ἐλουροειδῆ τετράποδα ἀλλὰ ἀπὸ μερικὰ συνοικιακὰ δίποδα!..

Ὁ μὴν οὗτος γίνεται ἐνθουσιοδέστατα δεκτὸς εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ὁμοσπονδίας Ἀναπήρων ὅπου τοῦ παρατίθεται πλουσιώτατον γεῦμα ἀπὸ κρεμμύδια καὶ τσίμες κατόπιν τῶν γνωστῶν μέτρων τῆς Γεν. Διοικήσεως καὶ εἰς τὸ ὁποῖον παρακάθηνται πλεῖστοι μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ σπουδαῖος παράγων!!! τοῦ Δημάρχου Βλαχλείδη ἀνάπηρος κ. Κουντουραιζῆς. Κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς τούτου οἱ δράσται τοῦ στυγεροῦ ἐγκλήματος τῆς Μονῆς Καστρίτσης πληροφορηθέντες τὴν ἐνταῦθα ἄφιξιν τοῦ συνήθους κ. Σκουλούδη καὶ κατόπιν συστάσεως τοῦ τέως ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς κ. Κατσώνα ἐπισκεφθέντες τὰ Γραφεῖα τῆς Ἀνωτέρας ὑπέβαλον τὰ σέβη των καὶ τὰ συγχαρητήριά των πρὸς τὸν τρομερὸν διώκτην των κ. Σκουλούδην.

Ὁ κ. Σκουλούδης λίαν συγκεκινημένος τοὺς ηὐχαρίστησεν θερμῶς συστήσας συγχρόνως εἰς αὐτοὺς νὰ «καθήσουν στ' αὐγά των» διότι δὲν

***

Ο ΚΑΖΑΜΙΑΣ ΤΟΥ 1934

(Συνέχεια ἐκ τῆς 3ης σελίδος)

ρεσίαι τοῦ ἐνταῦθα Λαϊκοῦ Συλλόγου καθ' ἃς μετὰ τὴν ἐκλογὴν των παραιτοῦνται «γιὰ γοῦστο» οἱ κ.κ. Μουλαϊμίδης καὶ Κων)νίδης. Κατὰ τὴν ἐκλογὴ ταύτην ἐκλέγεται παμψηφεὶ ὁ κ. Βούρης τοῦ κ. Δάππα διαγραφομένου συνεχῶς ἐκ τῶν ψηφοδελτίων.

Αὔγουστος

Οὗτος εἶναι ὁ ὄγδοος μὴν τοῦ ἔτους'-ἔχει στενὴν συγγένειαν μὲ τὸν Ρωμαῖον αὐτοκράτορα συνώνυμόν του καὶ εἶναι συγγραφεὺς εἰδυλλιακῶν συγγραμμάτων καὶ Θεατρικῶν ἐπιθεωρήσεων! Ὁ Ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τὴν Παρθένον ἀλλὰ παρθένος οὐδεμία ὑπάρχει στὰ Γιάννενα. Καταβάλλω προσπαθείας, ὁμοίας ἐκείνων τὰς ὁποίας κατέβαλεν ἕνας μάρτυς εἴς τινα δίκην τοῦ «Κήρυκος», νὰ μὴν τὸ πιστέψω ἀλλὰ τὰ πράγματα ματαιώνουν τὰς προσπαθείας μου' ὅσοι ἐγεννήθησαν τὸν Αὔγουστον εἶναι κατὰ κανόνα τεμπέληδες καὶ τοῦτο ἕνα...χαύτουν τὲς μῦγες τὲς τόσον παχυὲς τὸν μῆνα τοῦτον... Μεγάλη Ἑλληνοβουλγαρικὴ συμπλησίασις καὶ σύσφιγξις τῶν σχέσεων Ἑλλάδος καὶ...Βελγίου. Ἀναχώρησις τοῦ κ. Τσαλδάρη διὰ Βελιγράδιον. Αὐτοκτονία νέας ἐν μέσῃ πλατείᾳ δι' αἰσθηματικοὺς λόγους. Κατὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Εἰσαγγελέως, ὁ ἀνακριτὴς κ. Δαβαρούκας ἐκθέτει τὸν Παπαντάκην εἰς τὴν πλατεῖαν γυμνὸν καὶ ἀλειμμένον μὲ μέλι κατακυλίε, ἵνα ἀποκαλύψῃ τὰ μυστικὰ τὰ ὁποῖα κατέχει διὰ τὰ ἐγκλήματα τῶν Μονῶν Καστρίτσης καὶ Δουραχάνης, ὁ δὲ δικ. Γραφεὺς κ. Βλαντῆς παρακολουθεῖ μετὰ προσοχῆς τὰς ἀκαταλήπτους ἀποκαλύψεις τοῦ ἱερέως. Καταγγέλεται εἰς τὸν Εἰσαγγελέα παράνομος ἐνέργεια—ἐξώσεως—δικαστικοῦ Κλητῆρος ὅστις ἀπολογούμενος διατὶ ἐνήργησε παρανόμως εἶπεν ὅτι...καλὸς μὲν εἶναι ὁ νόμος ἀλλ'ἤθελε κ αἱ παρὰ Ἐκδίδονται 14 νέαι ἐφημερίδες ἐν Ἰωαννίνοις, ἡ δὲ «Κραυγὴ» εὑρίσκεται εἰς τὸν τελευταῖον καιρὸν τῆς ἐγκυμοσύνης.

Ἡ ἐσοδεία προβλέπεται θαυμασία, ὅπερ ἑρμηνεύεται ὡς καλὴ πρόθεσις τοῦ Ὑψίστου, ἵνα συντρέξῃ τὴν προσπάθειαν καὶ τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως... Τὴν 22 τοῦ μηνὸς τούτου συλλαμβάνει ὁ κ. Σκουλούδη τοὺς δράστας τοῦ ἐγκλήματος Καστρίτσης, ὁ δὲ τέως ἀρχηγὸς τῆς Χωρ)κῆς κ. Κατσώνας τοῦ ἀπονέμει τὸ μετάλλιον τῆς «δραστηριότητος» καὶ δι' ἐκθέσεώς του προτείνει τὴν ἐνταῦθα παραμονήν του.

Τὴν 30 τοῦ ἰδίου μηνὸς ὁ κ. Ἀστυϊατρος κατάκοπος ἀπὸ τὰς πολλάς του ἐπιθεωρήσεις συντάσσει τὴν ἀπόδειξιν πληρωμῆς τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν του.

Σεπτέμβριος

Ὁ ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τὸν ζυγὸν καὶ ὁ ζυγὸς εἰς τὸν λαιμὸν τῶν ζύγων τοὺς ὁποίους ἔχει καταδικάσει εἰς...ἰσόβια-συζυγικὰ καταναγκαστικὰ ἔργα... Ὅσοι ἐγεννήθησαν κατὰ τοῦτον εἶναι ὑποκριταί, θρασύδειλοι καὶ περιφέρονται ἀσκεπεῖς, ἐρωτοτροποῦνμεμανίαν Τὰ στάφυλα ὡριμάζουν ὅπως ὡριμάζουν καὶ αἱ πρὸ 18ετίας γεννηθεῖσαι ἐκπρόσωποι τοῦ ὡραίου φύλου. Ἀρχίζει ἡ Ἐμποροπανήγυρις, ὠργανωμένη τελειότερον καὶ μὲ μεγαλύτερον ρυθμόν. Ἀνακαλύπτεται νέα νῆσος εἰς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανὸν ἔνθα ἀποστέλλονται οἱ ἄνεργοι ἀπόφοιτοι Μέσης Ἐκπαιδεύσεως πρὸς ἐργασίαν ἀντὶ τῆς πρέφας ποὺ παίζουν στὰ καφενεῖα. Τὸ δεύτερον 15θήμερον τοῦ μηνὸς «ἄρχωντε τὰ Σχωλλῖα κὲ ἔ αἰκσαιττᾶσοις ἦσ τᾷ παναιππυστυίμηα». Εἰς διενεργηθέντα διαγωνισμὸν δὲν προσλαμβάνεται γυναῖκα...Ὁμὴν οὐδὲ ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Μεταβὰς ὅμως εἰς τὸ Στρατολογικὸν Γραφεῖον ἵνα λάβῃ τὸ οἰκεῖον πιστοποιητικὸν πρὸς ἔκδοσιν νέου διαβατηρίου, τῷ ἐζητήθη καὶ νέον πιστοποιητικὸν ταυτότητος, διότι εἶχε τὴν ἀπρονοησίαν νὰ μὴ πάῃ μετά τινος σημαι- προσώπου.

ταφύλια πωλοῦνται πρὸς ...ὴν τὴν ὀκᾶν ἐνῷ τὸ κρα ...οι οἰνοπῶλαι πρὸς δό- ...μου κυρίας Ἀγορανο ... μόνον πρὸς 20 ... Διὰ τὴν εὐεργεσίαν ...ῖται μας ἀπ... ...ὅπως τοὺς ...τὰς ἡμέ- ... εἰς ...ρεῖ-

...σσαίω τη... Μ. Φῶκο...

...ην μνείαν ...ωνσταντῖνος ...νος Νέγρης, ...ης, ὁ Θεό- ... ὁ Νικόλαος ...ος Λευκίας, ...αὶ ἄλλοι ποὺ ...ς Ἑλληνικῆς

...ΑΝΤΟ» ...τοῦ παραμυ- ...κότσι, τὸ ὁ- ...ς εἰς τὸ Βα- ... Ν. Πολίτης, ...πιστολῆς του ...ὺ διετύπωσεν ...ὸν του σημεί- ...«Ω» διὰ τὴν ...τρου πορτίνη- ...σι, ἀντὶ ...ῆς

σκεται εἰς τὸν Σκορπιὸν καὶ σκορπιῶν γέμουσι τὰ Ἀρχεῖα τῶν Δημοσίων ὑπηρεσιῶν.

Ὅσοι ἐγεννήθησαν τὸν 8)βριον εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον ἠλίθιοι, ἀνειλικρινεῖς καὶ σοβαροφανεῖς ὑπερασπισταὶ καὶ κήρυκες τῶν νέων ἰδεῶν.

Μεγάλη πυρκαϊὰ ἐκραγεῖσα εἰς τὴν ὁδὸν Ἀβέρωφ, κατεσβέσθη ἀμέσως χάρι εἰς τὴν ἔγκαιρον ἐπέμβασιν τῆς πυρασβεστικῆς ὑπηρεσίας, ἰδία δὲ τοῦ ὑπ'ἀριθ. 1 καταβρεκτῆρος τοῦ Δήμου, ὁδηγὸς τοῦ ὁποίου ἐπέδειξεν ὄντως θαυμαστὴν αὐτοθυσίαν εἰς τὸ καθῆκον του. Δαιμονιώδης ὑποχθόνιοι κρότοι ἀκούονται ὑπὸ τὸ ἔδαφος τῶν Ἰωαννίνων, κατὰ γνώμην δὲ εἰδικῶν ἀφιχθέντων σεισμογεωλόγων, πρόκειται περὶ βρασμοῦ τῶν πεπυρακτομένων ἐγκάτων στοιχείων, τὰ ὁποῖα, μετ' οὐ πολύ, θὰ ἐκραγοῦν εἰς μέγα ὑψαίστιον ἀπὸ τῆς... κορυφῆς τοῦ Μετσικελίου.

Ἡ «Κραυγὴ» μετὰ μεγάλην δυστοκίαν, φέρει εἰς τὸν κόσμον εὐτραφέστατον θυγάτριον, τὸ ὁποῖον ἀναδέχεται ἀμέσως ἐκ τῆς κολυμβύθρας ὁ κ. Ἰ. Σορλίγκας χαρίζων αὐτῷ τὸ ὄνομα «Αὐγή». Τηλεγραφήματα τοῦ κ. Λούλη πρὸς τὴν «Ἠπειρ. Φωνὴν» ἀποκλειστικῶς βεβαιοῦν ὅτι ἐπετράπη ἡ εἰσαγωγὴ ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ κρομμύων καὶ... σκόρδων πρὸς μεγάλην εὐκολίαν καὶ ἀνακούφισιν τοῦ Ἠπειρωτικοῦ πληθυσμοῦ, μὴ ἀξιουμένου εἰσέτι νὰ τρώγῃ.... λιπαρώτερα πράγματα. Ἀρχίζει ὁ τρυγητὸς καὶ μετ' ὀλίγον ὁ μοῦστος ἐξ οὗ μεθύσκονται ἀπὸ πρωΐας μέχρι βαθείας νυκτός. Ἀρχίζουν αἱ ἐργασίαι τοῦ Δημ. Θεάτρου.

Νοέμβριος

Ὁ ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τὸν Τοξότην, ὅστις μεθ' ἑνὸς δημοσίου εἰσπράκτορος καὶ πλῆθος χωροφυλάκων περιφέρεται τὴν ὕπαιθρον διαδοχικῶς πρὸς εἴσπραξιν τῶν Δημοσίων ἐσόδων.

Διὰ νομοθετήματος ἀναδρομικῆς δυνάμεως ἱδρύεται σχολὴ δημοσιογράφων, ἐξ οὗ πλεῖσται ἐφημερίδες περιέρχονται εἰς (ἀγρ)ανάπαυσιν ἵνα ἐκδοθοῦν μετὰ ἐξάμηνον, ὅση ἡ διάρκεια τῆς ἐν τῇ σχολῇ φοιτήσεως... καὶ ἐξ οὗ τινὲς ἐπανέρχονται εἰς τὰς τέως ἀσχολίας των π. χ. εἰς τὴν παρασκευὴν ἐκλεκτοῦ τυρογάλου!... Ἀνακάλυψις νοομέτρου (βλακομέτρου) τὸ ὁποῖον μεταβάλλει ἀμέσως τὴν ὄψιν τοῦ Κόσμου!...

Δεκέμβριος

Ὁ Δεκέμβριος εἶναι ὁ τελευταῖος μὴν παντὸς ἔτους. Οὗτος ἦτο ποτὲ Δημόσιος ὑπάλληλος ἀπολυθεὶς ἀπὸ διετίας παρὰ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως, μὴ δυνηθεὶς δὲ ἔκτοτε ἐξεύρῃ ἄλλην ἐργασίαν, διότι δὲν εἶναι λαϊκός, πένεται καὶ ἀναξιοπαθεῖ ὑπὲρ πάντα ἄλλον, καθ' ὅσον εἶναι καὶ προστάτης πολυμελοῦς οἰκογενείας. Ὁ ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τὸν Αἰγόκερον τὰ κέρατα τοῦ ὁποίου φέρουν ἀπὸ ἐτῶν πλεῖστοι ὅσοι συνάνθρωποι... Ἡ γυναικεία μόδα παρουσιάζει δυσυπερβλήτους ἀπαιτήσεις, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου πολλαὶ συμπολῖτιδες αὐτοκτονοῦν διὰ κινίνης παραχρῆμα, καθ' ὅσον δὲν ἔχουν παρὰν οὐδὲ χρῆμα νὰ τὴν ἀκολουθήσουν. Πραγματοποιεῖται ἡ... ἵδρυσις τῆς πόλεως. Ἐπίσκεψις βασιλικοῦ ζεύγους φίλου Κράτους εἰς Ἀθήνας, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἀποδίδουν διπλωματικὸν χαρακτῆρα. Πλησιάζουν τὰ Χριστούγεννα. Σωρεία ποικιλίας δώρων εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ τὸ νέον ἔτος 1935 τοῦ ὁποίου ἡ πόλις ἑτοιμάζει μεγαλειώδη ὑποδοχή. Τὸ μεσονύκτιον τῆς 30 τοῦ μηνὸς τούτου ἀποθνήσκει ὁ 13ος μισθὸς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐκ κακοήθους... ἐκδραχμήτιδος, ἡ κηδεία τοῦ ὁποίου γίνεται τὴν ἐπιοῦσαν μεγαλοπρεπῶς δημοσία δαπάνῃ..., τὴν ἑπομένην δὲ (31) πρόκειται νὰ ἀνατείλῃ τὸ 1935, τὸ ὁποῖον μαζὺ μὲ τὴν ἐν τῇ ἀρχῇ εὐχήν μου, προεύχομαι ὅπως πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ, φίλοι, ἐχθροί, γνωστοὶ ἀγνωστοι, πτωχοί, πένητες, ἔγγαμοι, ἄγαμοι, γέροντες, νέοι, τάσης οἱασδήποτε μορφώσεως ...ησκείας, ἡλικίας καὶ τάξεως ...φοτέρων τῶν φύλων συνάν- ...ποίμου, διέλθωσι μετὰ τῶν ...ρύφγενειῶν των ἐν πάσῃ τερ- ...ονταλία.... καὶ ἀντὶ τοῦ Καζα εἰς τοὺς φαίνομαι.

Ο ΙΔΙΟΣ

μὲ χαμη... ...ροφορίαι γάρου.

ΚΟΥΤΑΛΑΚΗΔΕΣ

Τὸ νέον παιγνίδι, ποὺ εἰσήχθη ἐσχάτως εἰς τοὺς κοσμικούς μας κύκλους εἶνε, πράγματι, χαριέστατον καὶ πνευματῶδες. Ἰδοὺ πῶς τὸ περιγράφει, μετὰ μεγάλου

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ & ΤΟ ΠΑΙΔΑΚΙ

ΤΟΥ κ. Β. Α. ΓΚΟΡΤΖΗ

Ἦταν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς κι' ἔτυχα νὰ βρίσκωμαι στὴν Ἀθήνα. Εἶχα περάσει κ' εἶχα πάρει ἀπὸ τὸ σπῆτι του τὸ γηραιό μου φίλο Στρατηγὸ Χ μεγάλης ἀξίας καὶ διαμαντένιου χαρακτῆρα ἄνθρωπο, γιὰ νὰ περάσουμε μαζὺ τὸ χαρούμενο ἐκεῖνο ἀπόγευμα τῆς παραμονῆς ποῦ ὅλος ὁ κόσμος ξεχύνεται στοὺς δρόμους καὶ στὰ μαγαζειὰ γιὰ νὰ χαρῇ μὲ τὴ χαρὰ τοῦ πλήθους καὶ ν' ἀγοράσῃ τοὺς μποναμάδες τῶν μικρῶν.

Ἀφοῦ κάτι ἀγοράσαμε καὶ μεῖς καὶ κάναμε ἀρκετὲς βόλτες, πήγαμε κι' ἐκαθήσαμε εἰς ἕνα ἀπ' τὰ κεντρικώτερα κοσμικὰ κέντρα.

Κάθε τόσον ἄνοιγε ἡ πόρτα καὶ ὅμιλοι μικρῶν παιδιῶν ἔμπαιναν γιὰ νὰ ποῦν τὸν Ἀϊ Βασίλη. Ὁ Στρατηγὸς Χ ποῦ συνήθως εἶχε τὴν ἔκφραση ρωμαίου συγκλητικοῦ μόλις τὰ ἔβλεπε τὰ παιδάκια ἠλεκτριζότανε. Τὸ πρόσωπό του ἔπερνε μιὰ θεία γλυκύτητα, τὰ μεγάλα γαλανά του μάτια χαμογελοῦσαν ἐνῷ τὸ κάτω χεῖλος του σιγότρεμε ἀπὸ μιὰ ἀπέραντη συγκίνηση. Κάρφωνε τὰ μάτια του γλυκὰ καὶ μισοδακρυσμένα στὰ παιδιὰ καὶ σιγὰ σιγὰ ψυθιριστὰ μουρμούριζε κι' αὐτὸς τὰ κάλαντα. Ὅταν τὰ παιδάκια τελείωναν διέτασσε τὸ γκαρσόνι νὰ τοὺς δώσῃ ἀπὸ ἕνα γλυκὸ καὶ κατόπιν τὰ φώναζε κοντά του τὰ χάϊδευε στὰ κεφαλάκια τους καὶ τοὺς ἔδινε ἀπὸ ἕνα εἰκοσπεντάρικο.

Αὐτὸ ὅση ὥρα μείναμε ἐκεῖ ἔγινε πέντε-ἕξ φορές, ὑπολόγισα δὲ ὅτι θὰ εἶχε δώσῃ ὁ Στρατηγὸς περισσότερες ἀπὸ ἑξακόσες δραχμὲς Μοῦ ἔκανε ἐντύπωση, ὄχι τόσον ἡ γενναιοδωρία του ὅσο ἡ βαθειὰ συγκίνηση ποῦ φαινότανε νὰ τὸν κατέχῃ ὅταν ἀντίκριζε αὐτὰ τὰ παιδάκια ποῦ λέγανε τὸν Ἀϊ Βασίλη

—Στρατηγέ μου, τοῦ εἶπα, τί σᾶς συμβαίνει, τί ἀναμνήσεις σᾶς φέρνει ὁ Ἀϊ Βασίλης;

—Πᾶμε ἕνα περίπατο, μοῦ εἶπε καὶ θὰ σοῦ πῶ

Μπήκαμε στῆς δενδροστοιχιὲς τοῦ Ζαππείου, καὶ τότε ὁ Στρατηγὸς Χ ἄρχισε νὰ μοῦ διηγῆται τὴν παρακάτω ἀληθινὴ ἱστορία.

—Ὁ πατέρας μου, ὁ Θεὸς νὰ τὸν συγχωρέσῃ, ἦτανε ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν Ἦταν πολιτικὸς φίλος τοῦ Δηλιγιάννη Ὅταν στὰ 87ἔπεσε ὁ Δηλιγιάννης, τὸν ἔπαυσαν τὸν πατέρα μου καὶ μείναμε κυριολεκτικὰ στὸ δρόμο, αὐτὸς ἡ μητέρα μου καὶ τέσσερα παιδιά. Τὸ μεγαλύτερο δέκα—ἕξ ἐτῶν ἤμην ἐγὼ καὶ τὸ μικρότερο ὁ Ἀνδρέας ποῦ σκοτώθηκε στὸ Κιλκὶς ἦτανε τριῶν χρόνων. Δὲν εἶναι πολὺ ἂν σοῦ πῶ πῶς ἤρθανε ἡμέρες ποῦ τῆς περάσαμε στὸ σπῆτι μὲ μεγάλη δυστυχία. Ὁ πατέρας μου μὲ μεγάλο οἰκογενειακὸ ὄνομα μὲ μόρφωση καὶ ἀξιοπρέπεια δὲν μποροῦσε νὰ πάῃ νὰ γονατίσῃ μπροστὰ στοὺς ἰσχυροὺς τῆς ἡμέρας γιὰ νὰ ζητήσῃ τὴ θέση του, ἄλλωστε καὶ ἂν τὸ ἔκανε δὲν θὰ κέρδιζε τίποτα γιατὶ αἱ θέσεις τότε ἦταν μετρημένες καὶ ὁ κάθε πολιτικὸς εἶχε τοὺς ἀνθρώπους του. Ὑπέφερε λοιπὸν τὴ δυστυχία του μ' ἐγκαστέρησῃ ὁ πατέρας, ἀλλὰ ἡμερα μὲ τὴν ἡμέρα καὶ μῆνα μὲ τὸ μῆνα τὰ πράγματα ἐχειροτέρευαν, καὶ μιὰ μέρα τὴν Πρωτοχρονιὰ τοῦ 88 ἔφθασαν στὸ ἀπροχώρητο. Ὁ πατέρας ἀπὸ καιρὸ ἔπαυσε νὰ βγαίνει τὴν ἡμέρα γιατὶ τὰ ροῦχα του ἦσαν εἰς ἀθλίαν κατάσταση καὶ μόνο τὴ νύχτα ποῦ «ὅλοι οἱ γάτοι φαίνονται μαῦροι» κατὰ τὴ γαλλικὴ παροιμία ἔκανε κανένα μελαγχολικὸ καὶ μονήρη περίπατο. Οἱ φίλοι, αὐτὸ τὸ αἰώνιο ἀλάνθαστο βαρόμετρο τῆς εὐτυχίας, τὸν ἀπέφευγαν. Οἱ λίγοι συγγενεῖς μας ποῦ κάπου-κάπου τὸν βοηθοῦσαν, ἕνα χρόνο τώρα ποῦ εἶχε μείνῃ χωρὶς θέση ἐξαφανίστηκαν κι' αὐτοὶ σιγὰ σιγά, καὶ μὲ τὸ δίκηο τους. Ἡ μητέρα μου ἡ καλὴ καὶ ἁγία αὐτὴ γυναικοῦλα τραβοῦσε τὴ δυστυχία μὲ ἡρωϊσμὸ καὶ ἕνα ποᾶγμα πρόσεχε κυρίως: νὰ μὴ καταλάβουμε ἐμεῖς τὰ παιδιὰ τίποτε ἀπὸ τὸ δρᾶμα ποῦ παιζότανε σπῆτι μας. Ἀλλὰ ἐγὼ εἶχα τὴν ἡλικία νὰ τὰ καταλαβαίνω ὅλα Τὴ παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιᾶς δὲν εἴχαμε στὸ σπῆτι οὔτε ψωμί. Ἡ μητέρα μου μᾶς ἔλεγε ὅτι ἔχουνε οἱ φοῦρνοι πολλὰ ψητὰ καὶ δὲν βγάλανε ψωμὶ σήμερα, καὶ μ' ἕνα χαμόγελο μᾶς πῆρε καὶ μᾶς φίλησε ὅλα νὰ παιδιὰ μὲ τὴ σειρά, ἀλλὰ ὅταν ἔφτασε στὸν Ἀνδρέα τὰ μάτια της γέμισαν δάκρυα.

—Γιατὶ κλαῖς μαμμά!

—Δὲν κλαίω παιδάκι μου, μιὰ τρίχα ἀπ' τὰ μαλλάκια σου μοῦ μπῆκε στὸ μάτι, χρυσό μου! εἶπε ἡ μανοῦλα μου καὶ ἐσφούγγισε μὲ τὸ χέρι της τὰ μάτια της.

—Πότε θὰ στείλουμε ἐμεῖς τὸ γάλο στὸ φοῦρνο μαμμά!

—Δὲν εἶναι ὥρα ἀκόμη, παιδί μου, κατὰ τὸ βραδάκι. Ἐγὼ ποῦ καταλάβαινα τὸ δρᾶμα καὶ τὰ ἄλλα δύο ποῦ κάτι εἴχανε ἀντιληφθῆ ἐπήγαμε καὶ ἀγκαλιάσαμε τὴ μαμμὰ καὶ τῆς φιλούσαμε τὰ χεράκια ποῦ ἔτρεμαν ἀπὸ τὴ συγκίνηση, ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ κάτι ἄλλο, εἶπε μὲ κομμένη φωνὴ ὁ Στρατηγὸς καὶ τὰ μάτια του ἐβούρκωσαν.

—Ναί, φίλε μου, ἴσως καὶ ἀπὸ κάτι ἄλλο, ἴσως ἀπὸ τὴν πεῖνα, γιατὶ ἀπὸ δύο ἡμερῶν ἔλεγε ὅτι τὴν πονεῖ τὸ στομάχι της καὶ τὸ λίγο φαγάκι ποῦ εἶχε στὸ πιάτο της τὸ μοίραζε στὰ δικά μας τὰ πιάτα. Καὶ ἐμεῖς ..τὸ τρώγαμε!

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἕνας μικρός μας ἐξάδελφος ἦρθε στὸ σπῆτι μὲ τὴ μητέρα του. Γύριζαν ἀπὸ τὰ μαγαζιὰ γεμάτοι πακέττα στὰ χέρια. Ὁ μικρὸς κρατοῦσε διάφορα παιγνίδια καὶ—αὐτὸ τὸ θυμᾶμαι σὰν νὰ εἶναι τώρα—ἕνα μεγάλο κόκκινο τόπι

Ἡ θεία μου ἄρχισε νὰ διηγεῖται στὴ μητέρα μου, δὲν ξεύρω τώρα ἂν ἀπὸ κακία, ἢ ἀνοησία πόσο εἶναι κουρασμένη ἀπό τῆς πίττες καὶ τὸ γέμισμα τῆς γαλοπούλας καὶ ὅτι οἱ κουραμπιέδες της ἔγινον ἀριστούργημα καὶ τὸ γαλατομπούρεκο τέσσερα δάχτυλα χοντρὸ καὶ στὸ τέλος ἔλυσε ὅλα τὰ πακέτα καὶ μὲ κακεντρέχεια θηριώδη ἄπλωσε στὸν κάνιπὲ ὅλα τὰ ψώνια της καὶ μᾶς φώναξε κι' ἐμᾶς νὰ τὰ δοῦμε.

Ἡ μητέρα μου τὴν ἐσταμάτησε μὲ μιὰ πολὺ χαρακτηριστικὴ χειρονομία καὶ τῆς εἶπε:

—Μὴ τ' ἀνοίγῃς, δὲν ὑπάρχει λόγος. Μπορεῖ τὰ παιδιὰ νὰ χαλάσουνε τίποτα.

Ὁ Ἀνδρέας ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε καρφώσῃ τὰ ματάκια του στὸ μεγάλο κόκκινο τόπι, καὶ δειλὰ—δειλὰ ἄπλωσε τὸ χεράκι του νὰ τὸ πιάσῃ, ἀλλὰ ὁ μικρὸς ἐξάδελφός μου ἐξαίφνης

—Μαμᾶ! μοῦ πέρνῃ τὸ τόπι μου!

—Δὲν πειράζει, παιδί μου, εἶπε ἡ μητέρα μου, δὲν θὰ σὸ χαλάσῃ.

—Ὄχι δὲν θέλω, ἐφώναξε ὁ μικρός, καὶ ἔδωσε μιὰ σπρωξιὰ στὸν Ἀνδρέα καὶ τὸν ἔριξε κάτω

Ἡ θεία μου πῆρε τὸ παιδί της καὶ ἔφυγε ἐνῷ ἡ μακαρίτισσα ἡ μητέρα μου πῆρε τὸν Ἀνδρέα στὴν ἀγκαλιά της καὶ τοῦ ἔλεγε.

—Μὴ κλαῖς, ἀγόρι μου· αὐτὸ τὸ τόπι δὲν ἤτανε καλό, τώρα νὰ δῇς τί ὡραῖο τόπι θὰ σοῦ πάρω ἐγώ, καὶ τόπι καὶ χίλια καλά, μὴ κλαῖς παιδάκι μου, χρυσούλη μου.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε μέσα ὁ πατέρας μου. Εἶχε ζωγραφισμένη μιὰ ἀπέραντη λύπη στὸ πρόσωπό του.

—Ἐκαμεστίποτε τὸν ἠρώτησε διστακτικὰ ἡ μητέρα μου καὶ ἡ ἀπάντησι ἐφάνηκε ἐκεινη τὴ στιγμὴ ὅτι εἶχε κρεμασθῆ ἀπὸ μιὰ ἀπάντηση, ἀπὸ μιὰ λέξι ποῦ θὰ ἔλεγε ὁ πατέρας.

—Δὲν τὸ πέρνουν ἀτυχῶς, εἶπε καὶ πῆρε μιὰ βαθειὰ ἀναπνοή. Εἶνε ἰμιτασσιόν! καὶ σὰν μὲ αὐτὲς τῆς λέξεις νὰ ἔκανε τὴ μεγαλύτερη προσπάθεια ἔτεσε σὲ μιὰ καρέκλα.

***

Ἐβγῆκα ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι καὶπῆρα ἕνα δρόμο χωρὶς νὰ ξεύρω ποῦ πηγαίνω. Εἶχα πάρει μιὰ ἀπόφαση: Νὰ βρῶ λεπτά. Ἀπὸ ποῦ; Ἄγνωστον. Δὲν εἶχα καμμιὰ ὡρισμένη σκέψη.

Στὸ δρόμο εἶδα τρία παιδιὰ λίγο μικρότερα ἀπὸ μένα. ποῦ γύριζαν καὶ λέγανε τὸν Ἀϊ—Βασίλη.

—Λοιπόν, φίλε μου, μοῦ εἶπε ὁ Στρατηγὸς, αὐτὰ τὰ παιδιὰ τὰ ἔστειλε μπροστά μου ὁ Θεός. Ναὶ ὁ Θεός!

Θὰ πάω κι' ἐγὼ νὰ πῶ τὸν Ἀϊ Βασίλη! εἶπα.

Τὸν ἤξευρα ἄρχε ἀ καλά, εἶχα ὡραία φωνὴ ἀλλ' ἀπ' τὰ πρῶτα βήματα κατάλαβα ὅτι δὲν εἶχα τὸ κυριώτερον. Δὲν εἶχα τὸ θάρρος. Καὶ ἐν τούτοις τράβηξα κι' ἐγὼ τὸν Γολγοθᾶ μου.

—Δὲν θὰ σὲ κουράσω στῆς λεπτομέρειες, συνέχισε ὁ στρατηγὸς. Ἐπῆρα ἕνα μεγάλο δρόμο μὲ μεγάλα καὶ πλούσια σπίτια. Κτύπησα δειλὰ στὴν ἀρχὴ, δυνατώτερα κατόπιν, ἑκατὸ πόρτες Ὅταν ἄνοιγαν καὶ μ' ἐρωτοῦσαν τί θέλω, κοκκίνιζα μέχρι ἀφτιὰ καὶ ἔλεγα δειλά.

—Νὰ σᾶς πῶ τὸν Ἀϊ—Βασίλη;

Τὶς περισσότερες φορὲς ἡ πόρτες κλείναν μπροστὰ στὴ μύτη μου καὶ τότε πῶς κρατοῦσα τὰ κλάμματα εἶναι θαῦμα, ἀλλ' ἀμέσως πέταγε ὁ νοῦς μου στὸ σπῆτι, στὴ μητέρα, στὸν πατέρα, στὸν μικρό μας Ἀνδρέα καὶ τότε ἔπερνα κουράγιο καὶ ἔτρεχα στὴν ἄλλη πόρτα.

Ἤτανε ἀπόγευμα τέλεον καὶ εἶχα τέσσερες—πέντε ὧρες ποῦ κτυποῦσα τὶς πόρτες. Εἶχα μαζεύσῃ εἴκοσι πέντε δεκάρες. Τὶ εἶναι εἴκοσι-πέντε δεκάρες; Τὶ μποροῦσε νὰ γίνῃ μὲ αὐτές;

—Θεέ μου εἶπα τὶ θὰ γίνῃ;

Ἀπέναντί μου εἶδα μιὰ μεγάλη πόρτα ἀνοιχτή Ἐμπῆκα μέσα. Ἦταν ἕνα ὡραῖο σπῆτι. Εἶχε ἕνα μεγάλο χὼλ καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ πόρτες καὶ ἀτέναντι μιὰ μεγάλη μαρμαρένια σκάλα. Ἄνθρωπος δὲν ἐφαίνετο πουθενά. Στάθηκα ἄρκετὴν ὥρα ἐκεῖ ἀκίνητος καὶ περίμενε νὰ παρουσιασθῇ κανένας. Οὔτε ψυχὴ πουθενά. Ἀνέβηκα σιγὰ-σιγὰ τῆς σκάλλες. Σ' ἕνα πλατύσκαλο στεκόταν ἕνας ἄνθρωπος μὲ φουστανέλλες καὶ πιστόλες στὸ σιλάχι.

—Τὶ θέλεις! μοῦ φώναξε ἄγρια.

—Τίποτα, κύριε, τοῦ εἶπα φοβισμένος. Νὰ πῶ τὸν Ἀϊ—Βασίλη;

—Ὄχι νὰ μὴ τὸ πῆς. Νὰ φύγῃς ἀμέσως μοῦ εἶπε καὶ μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μ' ἔσπρωξε κάτω ἀπὸ τῆς σκάλλες.

Εὑρέθηκα πεσμένος κάτω στὸ χὼλ Τὸ πόδι μου μὲ πονοῦσε καὶ ἀπὸ τὸ γόνατόμου ἔτρεχε λίγο αἷμα

Μὲ πῆρε τὸ παράπονο καὶ ἔφερα τὸ χέρι μου στὰ μάτια μου καὶ ἄρχισα νὰ κλαίω μὲ λυγμούς.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἄνοιξε μιὰ πόρτα τοῦ χὼλ καὶ παρουσιάσθηκε μιὰ κυρία. Μόλις μὲ εἶδε ἔτρεξε καὶ μὲ σήκωσε. Ἦταν περασμένης ἡλικίας, ψηλή, ἀδύνατη, μὲ ροῦχα κατάμαυρα καὶ τὸ φόρεμά της εἶχε μιὰ πολὺ μεγάλη οὐρά.

—Τὶ ἔχεις παιδάκι μου, μοῦ εἶπε γλυκὰ καὶ πονετικά.

—Κυρία....τῆς εἶπα καὶ ξέσπασα σὲ λυγμούς.

—Μὴ κλαῖς. Δὲν θέλω νὰ κλαῖς, μοῦ εἶπε. Πές μου ἐμένα τὶ ἔχεις. Ἔλα ἀγόρι μου μέσα νὰ μοῦ πῆς;

Μ' ἔμπασε σ' ἕνα μεγάλο δωμάτιο ποῦ ὅλοι ἢ τοῖχοι ἦσαν σκεπασμένοι μὲ βιβλία. Ἐκάθησε σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ ἀφοῦ μὲ πῆρε σιὰ γόνατά της μ' ἐφίλησε καὶ μοῦ εἶπε

—Ἔλα! ὡρα ποῦ γενήκαμε φίλοι θὰ μοῦ πῆς τὶ ἔχεις!

*Δὲν ἠξεύρω ἀκόμη τὶ συνέβη μέσα μου ἐκείνη τὴ στιγμή, ἀλλὰ μοῦ φάνηκε ὅτι μοῦ μιλοῦσε ἡ Παναγία, καὶ ἐνῷ τὰ χείλια μου τρέμανε ἀπ' τὴ συγκίνησι, τῆς τὰ εἶπα ὅλα. Τῆς εἶπα ὅλα ὅσα εἶχα καταλάβῃ πῶς συνέβαιναν στὸ σπῆτι μας ἀπὸ τότε ποῦ ὁ πατέρας μου δὲν ἐπήγαινε στὸ γραφεῖο Τῆς εἶπα καὶ γιὰ τὴ θεία μου ἀκόμα καὶ γιὰ τὸν Ἀνδρέα καὶ γιὰ τὸ κόκκινο τόπι καὶ γιὰ τὸ βάζο τὸ ἰμιτασσιόν καὶ γιὰ τὸ